

MODERN PROBLEMS OF SCIENCE, EDUCATION AND SOCIETY

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Kyiv, Ukraine

24-26 April 2023

Kyiv, Ukraine

2023

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “Modern problems of science, education and society” (April 24-26, 2023) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kyiv, Ukraine. 2023. 1391 p.

ISBN 978-966-8219-87-0

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phauistic composition of Ukraine // Modern problems of science, education and society. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kyiv, Ukraine. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-problems-of-science-education-and-society-24-26-04-2023-kiyiv-ukrayina-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: kyiv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 Authors of the articles

**ПРОБЛЕМИ УКЛАДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ ТА
ДОДАТКОВИХ УГОД У ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ**

Доброс Анастасія Сергіївна

студентка

Маріупольський державний університет

м. Київ, Україна

Григор'єва Вікторія Василівна

к.ю.н., доцент

Анотація. Здійснено аналіз переваг та недоліків електронної форми господарського договору. Досліджено способи підписання електронних договорів в Україні. Визначено основні проблеми укладення господарських електронних договорів. Розроблено пропозиції щодо усунення перешкод на шляху переходу бізнесу на електронний документообіг.

Ключові слова: електронні господарські договори, електронний підпис, форма електронних договорів.

Актуальність теми дослідження. Національна програма із цифровізації України передбачає будівництво цифрової держави та її перехід до режиму “без паперів” навіть в умовах повномасштабної війни. Цифрова трансформація означає інтеграцію цифрових технологій у всі сфери бізнесу. Ця інтеграція призводить до принципових змін у тому, як діють громадяни, підприємства та організації, як вони забезпечують цінність для себе, своїх працівників, клієнтів, партнерів, досягаючи власних та спільних, економічних та соціальних цілей швидко, дешево та якісно [1, с. 114].

У 2023 році для підприємств електронний документообіг є вже достатньо зрозумілим та практичним. Проте більшість осіб досі не мають довіри до цифрових технологій та вважають їх недоступним і складними. Саме тому тема укладення електронних договорів є актуальною та потребує всебічного

дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми правового регулювання електронних договорів були присвячені праці таких авторів, як Є. Д. Дробиш, І. П. Грибачова, В. В. Маньгора, А. В. Хижняк, О. С. Максименко, О. С. Кізлова та ін.

Метою дослідження є з'ясування проблем, які перешкоджають особам укладати договори та додаткові угоди у електронній формі.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про електронну комерцію» електронний договір – це домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав і обов'язків та оформлена в електронній формі [2].

Наразі підписання цифрового договору та одночасна ідентифікація осіб можлива через портал “Дія” в декілька способів:

1. згенерувавши електронний підпис за допомогою інтернет-банкінгу, необхідно зайти в особистий кабінет на порталі Дія; завантажити файл особистого ключа; перетягнути у браузер або вибрати на своєму носії файл, який потрібно підписати; натиснути кнопку «Продовжити»; натиснути кнопку «Підписати файл» [3].

2. згенерувавши Дія.Підпис (кваліфікований електронний підпис, але в новій реалізації) необхідно підтвердити особу через перевірку за фото; вигадати 5-значний код для Дія.Підпису та підписати необхідний файл [4]. За аналогічним алгоритмом договір можна підписати Дія.Підписом-EU, який дає змогу підписати договір з європейськими партнерами. Перевірити справжність підпису можливо на платформі DSS Demonstration WebApp. Раніше контрагенти з країн ЄС не мали такої можливості [5].

Надалі такий файл направляється для підписання іншій стороні та зберігається на апаратному носії або у хмарному сховищі. Крім того, ці сервіси дають змогу перевірити справжність накладеного електронного підпису шляхом формування протоколу перевірки підписів.

У разі укладення угоди у паперовому (друкованому) варіанті перехід на

електронний документообіг між суб'єктами господарювання можливий за допомогою укладення додаткової угоди до основного договору. За змістом такої угоди сторони зобов'язуються вжити всіх підготовчих та організаційних заходів для переходу на обмін електронними документами.

Додаткова угода також може містити порядок створення та накладання електронних підписів сторонами договору; порядок обміну електронними повідомленнями та інформацією між сторонами під час виконання ними своїх зобов'язань; технічні засоби ідентифікації сторони; спосіб зберігання та пред'явлення електронних документів, повідомлень, іншої інформації в електронній формі та умови доступу до них; умови виготовлення та отримання паперових копій електронних документів; інші відомості (ч. 2 ст. 11 Закону України «Про електронну комерцію») [2].

Підписання угод у електронній формі має певні переваги та недоліки для суб'єктів господарювання.

По-перше, укладення угоди саме в електронній формі допоможе запобігти втраті документа. Наприклад, у разі поспішної евакуації з територій, на яких ведуться бойові дії, а також влучення снаряда в офіс чи інше приміщення.

По-друге, захистить від незаконного вилучення паперових документів окупантами.

По-третє, заощадить час. Підприємцям не потрібно витратити час на зустріч, яка, до речі, може затягнутися через закриття приміщення під час повітряної тривоги.

До того ж електронна форма дає змогу швидко підписати договори між особами, які знаходяться у різних містах України чи навіть за кордоном (через війну мільйони українців покинули постійне місце проживання і перемістилися до інших міст або країн). Звісно у такому випадку надіслати примірники договорів можна поштою, проте такий варіант є не вигідним та нерациональним у порівнянні з безплатним відправленням електронного договору у декілька кліків.

По-четверте, економить кошти на заправці та відновленні картриджів. Усуває необхідність укладення договорів на обслуговування офісної техніки.

По-п'яте, використання цифрових документів зменшує використання паперу і як наслідок зменшує порубку дерев.

Разом з численними перевагами існує і ряд недоліків таких, як:

– можливість випадкового видалення файлу з підписаним договором з носія. Уникнути цього можливо за допомогою зберігання файлу у хмарному сховищі;

– відсутність в осіб доступу до цифрових технологій та навичок до їх використання. Зауважимо, що з окресленою проблемою стикаються не тільки особи похилого віку, а й особи середнього віку;

– недовіра до «digital» технологій. Гучні новини про випадки кібершахрайства, підробку документів, крадіжки особистостей розповсюджують невпевненість у захисту персональних даних та інформації серед користувачів.

– Через відсутність довіри до цифрових технологій, доступу до них та навичок до їх використання виникає цифровий «розрив», який стає перепорою для використання новітніх технологій та зупиняє їх розвиток загалом.

Висновки. Розгляд практичного використання електронного господарського договору, а також електронного підпису, дає підстави зробити висновок про значну перевагу підписання договорів у електронній формі. Воєнні умови життя українців та цифровий розвиток змушує компанії налагоджувати свою роботу по-новому, але необізнаність громадян, недовіра та недоступність цифрових технологій перешкоджає повноцінному переходу на електронний документообіг.

Єдиний шлях для усунення перешкод на шляху цифровізації бізнесу є нівелювання такого цифрового «розриву» у спосіб посилення цифрового розвитку у всій країні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Хлебінська О. І. Теоретичні підходи до цифровізації та цифрової трансформації. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: матеріали міжнарод. наук.-практ. конф., (м. Київ, 22 квітня 2021 р.). Київ, 2021. С.114-115.
2. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015. № 675-VIII. Дата оновлення: 19.11.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> дата звернення: 04.04.2023 р.).
3. Дія. Державні послуги онлайн. Підписання документів. URL: <https://diia.gov.ua/services/pidpisannya-dokumentiv> (дата звернення: 05.04.2023 р.).
4. Дія.Підпис. URL: https://ca.diia.gov.ua/faq_diia_id (дата звернення: 05.04.2023 р.).
5. Міністерство цифрової трансформації. Важливий крок до цифрового безвізу: долучайтеся до бета-тесту Дія.Підпису, який відповідає вимогам ЄС. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/vazhliivy-krok-do-tsifrovogo-bezvizu-doluchaytesya-do-beta-testu-diyapidpisu-yakiy-vidpovidaє-vimogam-es> (дата звернення: 05.04.2023 р.).